

Lezingen: abstracts 12 en 13 april

én passief gezondheidsinformatie ontvangt, 2) hoe zij haar weg vindt binnen het gezondheidszorgsysteem en 3) hoe zij communiceert met de zorgverlener. Wij onderzochten de rol van taalvaardigheid bij de kennis over en gebruik van foliumzuur-supplementen binnen een groot grootstedelijk multicultureel zwangerschapscohort.

Methoden: Opzet: Prospectieve cohortstudie. Deelnemers: Amsterdamse zwangeren die verloskundige zorg ontvingen tussen januari 2003-maart 2004 (n=8050). Geboorteland definieerde etniciteit: Nederland, Suriname, Antillen, Turkije, Marokko, Ghana, ander niet-Westers land en ander Westers land.

Uitkomstmaten: Kennis over en gebruik van foliumzuur (FZ), en determinanten hiervan in de verschillende etnische groepen. Determinanten waren leeftijd, opleiding, pariteit, zwangerschapsintentie en Nederlandse taalvaardigheid.

Statistische analyse: chi-kwadraat om groepen te vergelijken, gestratificeerde logistische regressie (forward stepwise) om significante determinanten per groep te bepalen.

Resultaten: FZ gebruik was significant lager onder Ghanese, Marokkaanse, Turkse en overige niet-Westerse vrouwen (21% tot 41%) dan onder Nederlandse (86%) en overige Westerse (78%) vrouwen. Het gebruik van Surinamse en Antilliaanse vrouwen lag daartussen (51% en 60%). Etnische verschillen in FZ kennis waren vergelijkbaar met bovengenoemde verschillen in gebruik.

Kennis was de sterkste determinant van gebruik in alle etnische groepen (OR's tussen 10.9 en 42.0). Taalvaardigheid was de sterkste determinant van kennis in de niet-Nederlands sprekende groepen (OR's goede vs. slechte taalvaardigheid tussen 3.2 en 16.0).

In de groep niet-Westerse vrouwen bleek dat opleiding het effect van taal modificeerde. De kans op FZ kennis bij een goede taalvaardigheid en hoog opleidingsniveau was hier 20 keer groter dan de kans bij een goede taalvaardigheid maar laag opleidingsniveau.

Conclusies: Het gebruik van foliumzuursupplementen is laag bij zwangere vrouwen geboren in niet-Westerse landen. Dit reflecteert een gebrek aan kennis, wat verband houdt met de slechte taalvaardigheid van deze vrouwen. Niet alleen zijn interventies in de eigen taal nodig, maar ook meer algemene maatregelen. Een cursus Nederlands kan immigranten helpen zowel passief (via commercials e.d.) als actief (via zorgverleners) de relevante kennis te verwerven.

Evaluatie landelijke implementatie JGZ-standaard Opsporing Visuele Stoornissen 0-19

M.A.H. Fleuren, M.L. Verlaan, P. van Dommelen

TNO KWALITEIT VAN LEVEN, Leiden

E-mail: MAH.Fleuren@pg.tno.nl

Achtergrond. Vanaf 1998 wordt op aanwijzing van de Minister een 20-tal JGZ-standaarden ontwikkeld en geïmplementeerd. De landelijke implementatie gebeurt door een Samenwerkingsverband van de koepelorganisaties (GGD Nederland en Z-org) en beroepsverenigingen (AJN, LVW, LSVV en NVDA) binnen de jeugdgezondheidszorg en TNO Kwaliteit van Leven (penvoerder). Het doel van de landelijke implementatie is dat alle artsen,

verpleegkundigen en doktersassistenten van thuiszorginstellingen, GGDen en Stichtingen MOA de JGZ-standaarden volledig en nauwkeurig gebruiken. Er vinden diverse implementatie-activiteiten op planmatige wijze plaats. Zo worden alle thuiszorginstellingen, GGDen en Stichtingen MOA gevraagd een implementatiecoördinator/stafmedewerker te benoemen die de invoering van de standaard in de eigen organisatie coördineert en het proces controleert. Deze coördinatoren ontvangen daartoe een (implementatie)scholing.

In 2003 is gestart met de implementatie van de JGZ-standaard Opsporing Visuele Stoornissen. De invoeringstrategieën grepen aan op de kritieke determinanten waarvan uit onderzoek was gebleken dat ze een rol speelden bij de verspreiding, adoptie, implementatie en continuering van het gebruik van de standaard. Het doel was dat in 2005 80% van de JGZ-medewerkers de Visusstandaard kende, 80% een positieve attitude had en 40% ten minste de helft van de kernrichtlijnen volgde.

Methode. In de zomer van 2005 vond een effectevaluatie plaats naar de mate van verspreiding, adoptie en gebruik van de standaard. Er werd een vragenlijst gestuurd aan een aselechte steekproef van 699 artsen, verpleegkundigen en doktersassistenten, werkzaam bij thuiszorginstellingen GGDen en Stichtingen MOA (respons 62%). Er werden o.a. de kennisname van de standaard, de acceptatie, de eigen-effectiviteitsverwachting van de uitvoerenden m.b.t. het gebruik van de verschillende kernrichtlijnen, de uitkomstverwachtingen en sociale invloed gemeten. De samenstellers van de standaard benoemden de kernelementen uit de standaard die in ieder geval gevolgd moesten worden om visuele stoornissen op een effectieve manier te kunnen opsporen. Per kernelement werd gemeten in hoeverre dit werd uitgevoerd voor alle kinderen.

Resultaten. De voorlopige resultaten laten zien dat 89% van de JGZ-medewerkers de standaard kent en 85% een positieve attitude heeft. Tijdens het congres worden de overige resultaten gepresenteerd.

Gezond (venti-)leren op school!: verbetering binnenmilieu op basisscholen met ventilatieadvies-op-maat, een CO2-signaalmeter en een lespakket

L.M.J. Geelen, A. van der Zijden

Bureau Medische Milieukunde GGD'en, Breda

E-mail: l.geelen@ggdwestbrabant.nl

Achtergrond: De kwaliteit van het binnenmilieu op basisscholen is vrijwel altijd (ver) beneden de maat. Dit leidt tot gezondheidsklachten, zoals geurhinder, oogirritatie, hoofdpijn, concentratieproblemen en vermoeidheid. Een van de belangrijkste oorzaken van een slecht binnenmilieu is gebrekkige ventilatie. In de praktijk geven milieugezondheidkundigen bij de GGD-en al op verzoek ventilatieadvies-op-maat aan scholen, maar na verloop van tijd blijken leraren het advies steeds minder in de praktijk te brengen. Daarom zijn vijf GGD'en in Zuid-Nederland twee onderzoeken gestart met als doel om de effectiviteit vast te stellen van verschillende 'interventies' om leraren beter te laten ventileren in de klas. Op deze manier kunnen de GGD'en dan ook 'evidence based' gaan werken.

Methode: In 81 klassen van groep 4/5/6 van de basisschool